

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет(інститут) географічний

Кафедра економічної та соціальної географії

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

Економічний потенціал регіону

(назва ОК)

підготовки **бакалавра**

(назва освітнього рівня)

спеціальності **014 Середня освіта (Географія)**

(шифр і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми **Середня освіта. Географія. Економіка**

(назва освітньо-професійної, освітньо-наукової / освітньо-творчої програм)

Силабус освітнього компонента «Економічний потенціал регіону»
підготовки бакалавр, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014
Середня освіта (Географія) за освітньо-професійною програмою «Середня
освіта. Географія. Економіка».

Розробник: к. г. н., доц. Потапова А. Г.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Ткачук Н. М.

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри
економічної та соціальної географії** протокол № 7 від 13 січня 2025 р.

Завідувач кафедри:

Погребський Т. Г.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, Освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	<i>01 Освіта / Педагогіка</i> <i>014 Середня освіта (Географія)</i> <i>«Середня освіта. Географія. Економіка».</i> <i>бакалавр</i>	Вибірковий
		Рік навчання – 4
		Семестр – 8-ий
Кількість годин/кредитів 150/5		Лекції – 10 год.
		Практичні (семінарські) – 20 год.
		Самостійна робота – 110 год.
		Консультації – 10 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Форма контролю: залік
Мова навчання		українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Викладач	Потапова Алла Геннадіївна
Науковий ступінь	Кандидат географічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	Доцент кафедри економічної та соціальної географії
Профайл	https://wiki.vnu.edu.ua/wiki/Потапова_Алла_Геннадіївна
Телефон	+380503783394
e-mail	potapova.alla@vnu.edu.ua
Консультації	Очні консультації: 2 академічні години кожна п'ятниця 13.00–14.00, аудиторія С-607А

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Анотація курсу. Освітній компонент «Економічний потенціал регіону» є складовим елементом багатогранного блоку професійної підготовки майбутніх фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Географія) за освітньо-професійною програмою «Середня освіта. Географія. Економіка».

Освітній компонент ґрунтується на системному підході до ефективної взаємодії усіх елементів економічного потенціалу регіону: природно-ресурсного, трудового, виробничого, фінансового та інноваційного.

Пререквізити

Освітні компоненти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, що містять знання, уміння й навички, необхідні для освоєння досліджуваного освітнього компонента «Економічний потенціал регіону»: освітні компоненти циклу загальної підготовки та циклу професійної підготовки освітньо-професійної програми «Географія».

Постреквізити

Освітні компоненти, для вивчення яких потрібні знання, уміння й навички, що здобуваються по завершенню вивчення освітнього компонента «Економічний потенціал регіону».

Мета і завдання освітнього компонента

Мета освітнього компонента «Економічний потенціал регіону» є набуття здобувачами освіти теоретичних і практичних знань про динаміку розвитку, зміни структури і територіальної організації економічних регіонів України. Важливим для освітнього компонента є виявлення рівнів розвитку і визначення економічного потенціалу регіонів.

Основними **завданнями** освітнього компонента «Економічний потенціал регіону» є: ознайомлення з особливостями територіальної організації економіки регіонів.

Компетентності, формування котрих забезпечує вивчення освітнього компонента «Економічний потенціал регіону»:

Загальні компетентності:

- знання й розуміння предметної області та професійної діяльності (ЗК2);

- здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі (ЗК4);

здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій (ЗК8).

Фахові компетентності:

- здатність перенесення системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету (ФК1);

- здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення. (ФК4);

- здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання (ФК5);

- здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них (ФК6).

Предметні компетентності:

- здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем і людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства (**ПК1**);
- здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі (світу), материків і океанів, України (**ПК3**);
- здатність розуміти та пояснювати особливості природних компонентів і об'єктів у сферах географічної оболонки, взаємозв'язки в ландшафтах (**ПК4**);
- здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних та економічних чинників її розвитку, аналізувати й пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України та регіон (**ПК6**);
- здатність реалізовувати краєзнавчий підхід на уроках географії, у позакласній і позашкільній роботі з учнівською молоддю (**ПК8**).

Результати навчання (компетентності)

Результатом вивчення ОК «Економічний потенціал регіону» є:

- демонструє вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання (**РН 2**);
- демонструє знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), оперує базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності (**РН 6**);
- демонструє володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності (**РН 10**);
- пояснює просторову диференціацію географічної оболонки і географічного середовища на глобальному, регіональному та локальному територіальних рівнях (**ПРН 2**);
- описує основні механізми функціонування природних і суспільних територіальних комплексів, окремих їхніх компонентів, класифікує зв'язки й залежності між компонентами, знає причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються в них (**ПРН 3**);
- формує в учнів уміння користуватися географічною та картографічною мовою в навчальному процесі, застосовувати алгоритми користування друкованою і цифровою картографічною продукцією при характеристиці окремих географічних об'єктів і територій (**ПРН 5**);
- характеризує і оцінює природні умови і ресурси, населення та господарство України, її роль і місце в сучасних суспільно-географічних процесах у світі; знає і розуміє географічні особливості свого адміністративного регіону (**ПРН 9**).

Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції.	Практичні роботи	Консультації	Самостійна робота	Форма контролю */ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи дослідження економічного потенціалу регіонів України						
Тема 1. Вступ. Об'єкт, предмет та методи дослідження економічного потенціалу регіону	8	0,5	-	0,5	7	ДС, РК, ІРС/2
Тема 2. Складові елементи економічного потенціалу регіону та їх структура. Методика розрахунку.	9	0,5	-	0,5	8	ДС, РК, ІРС/3
Тема 3. Природно-ресурсний потенціал регіону	12	1	2	1	8	ДС, РК, ІРС/2
Тема 4. Трудовий потенціал регіону	12	1	2	1	8	ДБ, ІРС/2
Тема 5. Виробничий потенціал регіону	11	0,5	2	0,5	8	ДБ, ІРС/2
Тема 6. Фінансовий потенціал регіону	12	1	2	1	8	ДБ, ІРС/2
Тема 7. Інноваційний потенціал регіону	11	0,5	2	0,5	8	ДБ, ІРС/2
Разом за модулем 1	75	5	10	5	55	15
Змістовий модуль 2. Економічний потенціал регіонів України						
Тема 8. Економічний потенціал Північно-Західного регіону	10	1	2	1	6	ДС, ІРС/1
Тема 9. Економічний потенціал Карпатського регіону	8	0,5	1	0,5	6	ДС, РЗ, ІРС/1
Тема 10. Економічний потенціал Подільського регіону	8	0,5	1	0,5	6	ДС, РЗ, ІРС/2
Тема 11. Економічний потенціал Столичного регіону	8	0,5	1	0,5	6	ДС, РЗ, ІРС/2
Тема 12. Економічний потенціал Центрального регіону	8	0,5	1	0,5	6	ДС, РЗ, ІРС/2
Тема 13. Економічний потенціал Північно-Східного регіону	8	0,5	1	0,5	6	ДС, РЗ, ІРС/2
Тема 14. Економічний потенціал Придніпровського регіону	8	0,5	1	0,5	6	ДС, РЗ, ІРС/2
Тема 15. Економічний потенціал Донецького регіону	9	0,5	1	0,5	7	ДС, РЗ, ІРС/2
Тема 16. Економічний потенціал Причорноморського регіону	8	0,5	1	0,5	6	ДС, РЗ, ІРС/1
Разом за модулем 2	75	5	10	5	55	15
Види підсумкових робіт						Бал
Контрольна робота 1						Т / 30
Контрольна робота 2						Т / 30
Самостійна робота						10
Всього годин / Балів	150	10	20	10	110	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Завдання для самостійного опрацювання

Завдання самостійної роботи здобувачів освіти вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані (розкривають тему завдання); не мають логічних і розрахункових помилок.

№ з/п	Назва теми, зміст роботи	Кількість годин денна форм навчання
1	2	3
1	Методика розрахунку	10
2	Економічний потенціал Північно-Західного регіону	10
3	Економічний потенціал Карпатського регіону	10
4	Економічний потенціал Подільського регіону	10
5	Економічний потенціал Столичного регіону	10
6	Економічний потенціал Центрального регіону	10
7	Економічний потенціал Північно-Східного регіону	10
8	Економічний потенціал Придніпровського регіону	10
9	Економічний потенціал Донецького регіону	10
10	Економічний потенціал Причорноморського регіону	10
11	Складові елементи економічного потенціалу регіону та їх структура	10
Разом		110

Методи та форми навчання

Словесні методи: лекція, пояснення, розповідь, бесіда: відбувається з використанням традиційних засобів навчання у поєднанні з засобами ІКТ.

Наочні методи: мультимедійні презентації.

Практичні методи: розв'язування задач з професійно-орієнтованим змістом.

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації: дискусії і диспути, створення ситуації пізнавальної новизни та зацікавленості.

Методи контролю: індивідуальне та фронтальне опитування, дискусія, контрольний контроль за допомогою тестування, екзамен.

Методи самоконтролю: самостійний пошук помилок, уміння самостійно критично оцінювати свої знання, визначати пріоритетні напрямки власного навчального процесу, самоаналіз.

Форми роботи: індивідуальна, групова, фронтальна.

Форми організації навчання: лекційні заняття, практичні заняття, самостійна робота здобувачів освіти, контрольні заходи.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо здобувача освіти

Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови:

– не пропускати навчальні заняття, не спізнюватися на них та не займатися сторонніми справами на заняттях;

– чітко й вчасно виконувати навчальні завдання та завдання для самостійної роботи;

- виключати мобільний телефон під час занять і під час контролю знань;
- брати участь у контрольних заходах (поточний, модульний, підсумковий та контроль самостійної роботи).

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із деканатом та керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Відповідно до частини 4 статті 42 Закону України «Про освіту» основними видами порушення є: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Роботи, у яких виявлено плагіат, так само як і однакові роботи різних здобувачів освіти, не оцінюються.

Перескладання – забороняється.

Цитування нормативно-правових актів, статистичної інформації під час виконання завдань не вважається плагіатом за умови наявності посилань..

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Поточний контроль засвоєння навчального процесу за темами освітнього компонента здійснюється під час проведення практичних занять згідно з розкладом.

Якщо здобувач освіти отримав бал за темою освітнього компонента менший за максимальний, він має право лише один раз повторно скласти поточний контроль за темою (усна відповідь та виконання завдань). Зараховується найвищий результат. Скласти поточний контроль за темою можна на консультації у вільний від аудиторних занять час.

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), він має право на консультаціях, а також з використанням ресурсів електронного курсу на платформі Moodle, відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється централізовано для усіх здобувачів освіти у визначений викладачем час. З графіком консультацій можна ознайомитися на кафедрі та на електронному ОК на платформі Moodle. Кінцевий термін перескладання та ліквідації заборгованості обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Оцінювання здійснюється відповідно до чинного Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://ed.vnu.edu.ua/71-2/нормативні-документи-вну-імені-лесі-у>).

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента. Завдання із цих видів поточного контролю оцінюється в діапазоні від 0 до 40 балів. Здобувач освіти може скласти пропущені з поважної причини теми та покращити свій результат та ту суму балів, яку було виділено на ці теми.

Поточна оцінка – це сума балів, які отримує здобувач за:

- поточну роботу з відповідних тем;
- виконання завдань з відповідних тем (під час аудиторного заняття та на платформі електронного ОК Moodle).

За активність на заняттях здобувач освіти може отримати до 20 % максимального поточного бала, при цьому сума поточних балів за семестр не може перевищувати 40 балів.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (до -50 %). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Неформальна освіта при викладанні ОК

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_Визнання_резул_татів_ВНУ_ім._Л.У._ред.pdf).

Сертифікати участі у майстер-класах (семінарах, курсах тощо) на тематику, яка відповідає темам курсу, є достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

У межах навчального року Університет може визнати результати навчання, набуті в неформальній та/або інформальній освіті, в обсязі не більше як 10 % загального обсягу кредитів, передбачених ОП. На магістерському рівні – не більше ніж 5 кредитів.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом.

Завдання із усіх видів поточного контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів.

Рейтингову кількість балів здобувача освіти формують бали, отримані за дві контрольні роботи, які проводяться у формі тестування (максимум – 60 балів) та виконання завдань тем змістових модулів (максимум – 40 балів).

До контрольної роботи допускаються здобувачі освіти, які опрацювали весь обсяг теоретичного матеріалу у т.ч. і матеріал самостійно, виконали практичні роботи. Контрольна робота проводиться у вигляді тестування, завдання якого обов'язково включають матеріал, який передбачено до самостійного опрацювання здобувачами освіти. Тестове завдання кожної контрольної роботи складається з 30 питань. За кожну правильну відповідь здобувач освіти отримує 1 бал.

Рейтинг здобувача освіти з навчальної роботи визначається відповідно до «ПОРЯДОК формування рейтингу успішності студентів для призначення академічних стипендій у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

Семестровий залік викладач виставляє за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених силабусом освітнього компонента. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.

Повторне складання заліку допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

На залік виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

До заліку не допускається здобувач вищої освіти, який набрав менше ніж 20 балів за навчальну роботу впродовж семестру, не виконав і не здав усі практичні завдання, не відвідував без поважних причин більшу частину лекцій.

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти

Від 75 до 100 % максимального бала, який передбачений цим силабусом за виконання практичної роботи.

Робота виконана вчасно, повністю відповідає поставленому завданню; отримані правильні результати; звіт виконано охайно; висновки до роботи повні, самостійні та обґрунтовані, відсутні логічні, граматичні та стилістичні помилки; наявні правильно оформлені посилання на джерела; на захисті здобувачем освіти продемонстровано розуміння як загального результату, так і кожного етапу роботи; здобувач знає нормативну базу, вільно володіє основними категоріями освітнього компонента, здатен пояснювати природу та зміст основних явищ і процесів, аргументовано викладає зміст навчального матеріалу, вміє доводити проблему, посилаючись на власні міркування, наукові джерела та дані, отримані за допомогою доступних інформаційних технологій і баз даних, вирішує складні проблемні завдання. Під час здійснення поточного контролю у формі тестів правильно вирішено від 75 до 100 % тестових завдань.

Від 50 до 75 % максимального бала, який передбачений цим силабусом за виконання практичної роботи.

Робота виконана вчасно, загалом відповідає поставленому завданню; в отриманих результатах та висновках наявні незначні недоліки; у звіті є несуттєві помилки як в змісті, так і в оформленні; на захисті здобувачем освіти загалом продемонстровано розуміння загального результату та кожного етапу роботи, проте наявні несуттєві помилки; здобувач освіти самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, допускає несуттєві помилки коли пояснює природу та зміст основних явищ і процесів; загалом демонструє вміння проводити збір та інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. Під час поточного контролю у формі тестів правильно вирішено від 50 до 75 % тестових завдань.

Від 25 до 50 % максимального бала, який передбачений цим силабусом за виконання практичної роботи.

Робота виконана із запізненням, наявні правильні результати менше ніж з 50 % завдань; наявні суттєві недоліки при виконанні роботи та в отриманих результатах, в оформленні та змісті звіту; висновки є неповними та недостатньо

обґрунтованими; під час захисту роботи здобувач освіти припускається суттєвих помилок. Під час здійснення поточного контролю у формі тестів правильно вирішено від 25 до 50 % тестових завдань.

Від 1 до 25 % максимального бала, який передбачений цим силабусом за виконання практичної роботи.

Робота виконана із запізненням, наявні правильні результати менше ніж з 25 % завдань; наявні суттєві недоліки при виконанні роботи та в отриманих результатах, в оформленні та змісті звіту; висновки поверхневі та необґрунтовані; на захисті роботи здобувач освіти фрагментарно демонструє розуміння загального результату та кожного етапу роботи. Під час здійснення поточного контролю у формі тестів правильно вирішено менше 25 % тестових завдань.

У разі, якщо практична робота виконана із запізненням понад тиждень (без поважних причин), виконана вчасно, проте не захищена, бал знижується на 10 % від максимального балу.

Зарахування результатів навчання, отриманих у формальній та/або інформальній освіті

Результати освіти, отримані у формальній та/або інформальній освіті, можуть бути зараховані як додаткові у межах поточного оцінювання, при цьому сума поточних балів за семестр не може перевищувати 40.

Види наукової та практичної активності здобувачів освіти	Кількість балів
Публікація наукової статті в періодичному виданні наукових праць здобувачів освіти в межах тематики освітнього компонента	20
Виступ на міжнародній, всеукраїнській студентській науково-практичній конференції з публікацією тез доповіді в межах тематики освітнього компонента	до 10
Проходження курсів, тренінгів, воркшопів або інших видів неформальної освіти в межах тематики освітнього компонента	до 15

Розподіл балів

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

Поточне оцінювання – максимальний бал 40.

Практичні роботи №№ 1–10 – максимальний бал 3,0 (за кожен).

Самостійна робота – максимальний бал 10.

Підсумкове оцінювання – максимальний бал 60.

Контрольна робота № 1 – максимальний бал 30.

Контрольна робота № 2 – максимальний бал 30.

Орієнтований перелік питань до заліку

1. Суть «Економічний потенціал регіону», його складові.
2. Фондовий ринок України.
3. Столичні функції м. Києва в економіці України.

4. Природно-ресурсний потенціал регіону, його структура та значення.
5. Зовнішньоекономічна діяльність України.
6. Природно-ресурсний потенціал регіону Центрального регіону України.
7. Економічна криза в Україні, її наслідки для господарства країни.
8. Стратегічне значення зовнішньоекономічної діяльності для України.
9. Економічний потенціал Центрального регіону.
10. Трудовий потенціал України, його структура та значення.
11. Типізація регіонів України за рівнем зовнішньоекономічної активності.
12. Економічний потенціал Центрального регіону.
13. Виробничий потенціал України, його структура та значення.
14. Регіональні пропорції зовнішньої торгівлі товарами.
15. Економічний потенціал Центрального регіону.
16. Фінансовий потенціал України, його структура та значення.
17. Основні напрями поліпшення зовнішньоекономічної діяльності регіонів України.
18. Економічний потенціал Причорноморського регіону.
19. Інвестиційний потенціал України його структура та значення.
20. Зовнішня торгівля між Україною та ЄС.
21. Виробничий потенціал Причорноморського регіону.
22. Інноваційний потенціал України його структура та значення.
23. Експорт України до ЄС.
24. Вплив природно-ресурсного потенціалу на рибну промисловість Причорноморського регіону.
25. Методи дослідження економічного потенціалу регіону.
26. Імпорт продукції з ЄС до України.
27. Економічний потенціал Причорноморського регіону.
28. Економічний потенціал Карпатського регіону.
29. Виробничий потенціал Причорноморського регіону.
30. Виробничий потенціал України, його суть та проблеми.
31. Природно-ресурсний потенціал Карпатського регіону.
32. Виробничий потенціал Придніпровського регіону.
33. Виробничий потенціал ПЕК України. Проблеми та перспективи.
34. Науковий потенціал Карпатського регіону.
35. ТВК Придніпровського регіону.
36. Трудовий потенціал ПЕК України, його структура та значення.
37. Інвестиційний потенціал Карпатського регіону.
38. Вплив природно-ресурсного потенціалу на сільське господарство Придніпровського регіону.
39. Науковий потенціал України, його структура та значення.
40. Вплив природно-ресурсного потенціалу на сільське господарство Карпатського регіону.
41. Економічний потенціал Північно-Східного регіону.
42. Інноваційний потенціал України, його структура та роль.
43. Природоресурсний потенціал Карпатського регіону.
44. Виробничий потенціал Північно-Східного регіону.

45. Фінансовий потенціал України, його структура та роль.
46. Трудовий потенціал Карпатського регіону.
47. Конкурентні позиції Карпатського регіону.
48. Науковий потенціал Північно-Східного регіону.
49. Природно-ресурсний потенціал Західно-Поліського регіону.
50. Вплив природно-ресурсного потенціалу на господарську діяльність.
51. Функціонування сільськогосподарських підприємств на регіональному рівні.
52. Економічний потенціал Західно-Поліського регіону.
53. Виробничий потенціал Донецького регіону.
54. Роль інвестиційної сфери в економіці Західно-Поліського регіону.
55. Виробничий потенціал Західно-Поліського регіону.
56. Природно-ресурсний потенціал Подільського регіону.
57. Трудовий потенціал Донецького регіону.
58. Оцінка економічного потенціалу.
59. Науковий потенціал Західно-Поліського регіону.
60. Інвестиційний потенціал Донецького регіону.
61. Методи дослідження економічного потенціалу.
62. Економічний потенціал Західно-Поліського регіону.
63. Науковий потенціал Донецького регіону.
64. Вплив природно-ресурсного та інвестиційного потенціалу на розвиток Донецького регіону.
65. Інноваційний потенціал України, його роль та значення.
66. Роль інвестиційного потенціалу в економіці Західно-Поліського регіону.
67. Виробничий потенціал Луганської області.
68. Роль фінансового потенціалу регіону України.
69. Виробничий потенціал Подільського регіону.
70. Економічний потенціал Придніпровського регіону.
71. Роль природно-ресурсного потенціалу України для розвитку будівельної галузі.
72. Природно-ресурсний потенціал Подільського регіону.
73. Роль інвестиційного потенціалу України.
74. Інвестиційна сфера регіонів.
75. Природно-ресурсний потенціал – основа формування АПК Подільського регіону.
76. Інноваційний потенціал Придніпровського регіону.
77. Місце Столичного регіону в системі макроекономічного районування України.
78. Природно-ресурсний потенціал Донецького регіону.
79. Прямі іноземні інвестиції в регіонах України.
80. Чинники розвитку господарського комплексу Столичного регіону.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Освітній компонент оцінюється за 100 бальною шкалою. Переведення балів внутрішньої 100 бальної шкали в національну шкалу здійснюється

наступним чином:

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 - 74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Потапова А. Г., Краснопольська Н. В. Економічний потенціал Волинської області: монографія. Луцьк : Волиньполіграф, 2016. 174 с.
2. Потапова А. Г., Краснопольська Н. В. Барський Ю. М. Модернізація освітнього комплексу Волинської області. Монографія. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2020. 118 с.
3. Потапова А. Г. Економічний потенціал регіонів України. Підручник. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2022. 415 с.
4. Потапова А. Г. Економічний потенціал регіону. Сертифікований електронний курс навчальної дисципліни (Модель № 2) (Сертифікат № 060222-02, протокол № 6 від 23 лютого 2022 р).
5. Потапова А. Г. Економічний потенціал регіону. Курс лекцій. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2021. 217 с.
6. Потапова А. Г. Економічний потенціал регіону: практикум. Навчальний посібник. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2021. 73 с.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Голуб Геннадій, Погребський Тарас, Потапова Алла, Бринчук Наталія. Ретроспективний аналіз інвестиційної діяльності України. *Географічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*, 3 (3), 2024. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки; ВД «Гельветика», 2024. С. 34–43.
2. Вовк О. П., Потапова А. Г. Вплив шахів та гри Го на географію освіти, науки та бізнесу. *Природнича освіта та наука*. Випуск 1, 2024. Рівне : Рівненський державний гуманітарний університет; ВД «Гельветика», 2024. С. 54–59.
3. Краснопольська Н. В., Потапова А. Г., Папаєвич Н. М. Регіональний аналіз використання трудового потенціалу на прикладі Волинської області. *Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту*. 2017. № 19. С. 111–117.
4. Потапова А. Г. Економічний потенціал регіону. Курс лекцій. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2021. 217 с.
5. Потапова А. Г. Економічний потенціал регіону: практикум. Навчальний посібник. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2021. 73 с.
6. Потапова А. Г., Краснопольська Н. В. Економічний потенціал Волинської області: монографія. Луцьк : Волиньполіграф, 2016. 174 с.

7. Потапова А. Г. Оцінка економічного потенціалу Волинського регіону. Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Географічні науки. 2012. № 9 (234). С. 64–69.
8. Потапова А. Г., Васильчик О. М. Вплив природно-ресурсного потенціалу на спеціалізацію сільськогосподарського виробництва у Луцькому районі. Природа Західного Полісся та прилеглих територій : зб. наук. пр. / за заг. ред. Ф. В. Зузука. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. № 11. С. 114–119.
9. Потапова А. Г., Гоць О. В. Характеристика трудового потенціалу Волинської області. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Географічні науки. 2014. № 11 (288). С. 94–99.
10. Потапова А. Г., Гоць О. В. Характеристика інвестиційного потенціалу Волинської області. Наукові записки СумДПУ імені А. С. Макаренка. Географічні науки. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. Вип. 6. С. 81–86.
11. Потапова А. Г. Економічний потенціал Волинської області. Первый независимый научный вестник=First independent scientific journal. Перспективные направления развития современной науки. 2015. № 1. Ч. 2. Київ : Громадська Організація «Фундація Економічних Ініціатив». С. 8–12.
12. Потапова А. Г., Краснопольська Н. В., Шеремета І. А. Наукові підходи до формування та функціонування фінансового потенціалу регіону. Первый независимый научный вестник=First independent scientific journal. К., 2016. № 6. С. 11–16.
13. Потапова А. Г., Краснопольська Н. В., Шеремета І. А. Динаміка наукового потенціалу Волинської області. Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту. 2016. № 14. С. 240–244.
14. Потапова А. Г., Краснопольська Н. В., Шеремета І. А. Просторовий аналіз наукового потенціалу Західного регіону України. Сучасна наука в мережі Internet. Київ : ТК Меганом. С. 23–30.
15. Alla Potapova, Anastasiia Lemekhova. Employment potential of the Volyn region: its content and importance in the conditions of market economy. Часопис соціально-економічної географії. Випуск 21 (2). Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. С. 80–84.
16. Потапова А. Г., Краснопольська Н. В. Формування ресурсної бази наукового потенціалу Волинської області. Вісник Волинського інституту економіки та менеджменту. 2017. № 17. С. 259–264.
17. Потапова А. Г. Управління розвитком регіону: практикум. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2017. 100 с.
18. Потапова А. Г., Голуб Г. С. Менеджмент регіонального розвитку: практикум. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2016. 45 с.
19. Потапова А. Г., Краснопольська Н. В., Барський Ю. М. Модернізація освітнього комплексу Волинської області. Монографія. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2020. 118 с.

20. Krasnopol'skaja N., Potapova A., Golub G., Pogreb'skij T. Current trends of using scientific potential of Volyn Region. *Acta Geographica Silesiana*. № 13/1 (33). Sosnowiec: Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego, 2019. S. 35–40.

21. Potapova Alla G., Golub Gennady S., Pogreb'skyi Taras G. Divorce as an aspect of demographic behavior of the population of Volyn region. *Journ. Geol. Geograph. Geoecology*, 31 (1). Дніпро : ПП «Ліра ЛТД», 2022. Р. 133–141. ISSN 2617-2909, ISSN 2617-2119. doi: 10.15421/112213.

22. Potapova A., Pogreb'skij T., Golub G., Hlushko S. The food problem of Ukraine. *Acta Geographica Silesiana*. № 15/1 (41). Sosnowiec : Instytut Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego, 2021. S. 25–31.

23. Krasnopol'skaja N., Potapova A., Benediuk W., Pogreb'skij T. Aspekty społeczno-ekonomiczne kształtowania się i wykorzystania potencjału edukacyjnego (na przykładzie Północno-Zachodniego Regionu Ekonomicznego Ukrainy). *Acta Geographica Silesiana*. № 11/2 (26). Uniwersytet Śląski Wydział Nauk o Ziemi Sosnowiec, 2017. S. 31–36.

24. Alla Potapova, Taras Pohreb'skyi, Gennadii Golub, Svitlana Hlushko. The scientific potential of Volyn Region (Potencjał naukowy obwodu wołyńskiego; Нау́чний потенціал Во́лыньско́ї області). *Acta Geographica Silesiana*. № 15/2 (42). Sosnowiec : Instytut Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego, 2021. С. 27–32.

25. Alla Potapova, Taras Pohreb'skyi, Gennadii Golub, Valentyna Golub, Svitlana Hlushko. Refugee as a social problem of the regions (Uchodźstwo jako problem społeczny regionów; Бе́женство как социальная проблема регионов). *Acta Geographica Silesiana*. № 15/4 (44). Sosnowiec : WNoZ UŚ, 2021. S. 23–28. ISSN 1897–5100.

26. Alla Potapova, Taras Pohreb'skyi, Gennadii Golub, Valentyna Golub, Svitlana Hlushko. Regional features of school education in Ukraine (Cechy regionalne edukacji szkolnej na Ukrainie; Региональные особенности школьного образования в Украине). *Acta Geographica Silesiana*. № 15/4 (44). Sosnowiec : WNoZ UŚ, 2021. S. 29–36. ISSN 1897–5100.

27. Alla Potapova, Taras Pohreb'skyi, Gennadii Golub. Socio-demographic factors of population resettlement of Volyn Region (Czynniki społeczno-demograficzne przemieszczania się ludności w obwodzie wołyńskim; Социально-демографические факторы расселения населения Во́лыньско́ї области). *Acta Geographica Silesiana*. № 16/1 (45). Sosnowiec : Instytut Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląski, 2022. С. 19–31.

28. Alla Potapova, Taras Pohreb'skyi, Gennadii Golub. The structure and territorial features of agro-resource potential of Volyn Region (Struktura i cechy przestrzenne potencjału zasobów rolnych obwodu wołyńskiego; Структура и территориальные особенности агроресурсного потенциала Во́лыньско́ї области). *Acta Geographica Silesiana*, 16/3 (47). Sosnowiec : INoZ UŚ, 2022. S. 33–38. ISSN 1897–5100.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України // www.rada.gov.ua
2. Державний комітет статистики України // www.ukrstat.gov.ua
3. Інститут аграрної економіки // www.iae.kiev.ua

4. Український агропортал // www.agrobiznes.com.ua
5. Урядовий портал // www.kmu.gov.ua